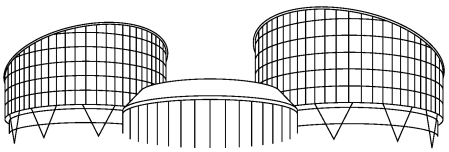

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

CÎNȚA kontra ROMÁNIA ESET

(3891/19. sz. Kérelem)

ÍTÉLET

8. cikk • A családi élet tiszteletben tartása • A kérelmező kapcsolattartási jogainak korlátozása mentális rendellenessége alapján, a kérelmező gondozási képességeinek gyermeke biztonságára gyakorolt hatása mérlegelése nélkül • A gyermek érdekeinek vagy a kérelmező aktuális egészségi állapota értékelésének hiánya. 14. cikk • Diszkrimináció • Az alperes államnak nincs meggyőző érve a diszkrimináció vélelmének megcáfolására

STRASSBOURG

2020. február 18.

JOGERŐS

18/06/2020

Ez az ítélet az Egyezmény 44. cikk (2) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. Szerkesztői felülvizsgálat tárgyát képezheti.

A Cînța kontra Románia

ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága (negyedik szekció) alábbi tanácsa ül össze:

Jon Fridrik Kjølbro *elnök,*
Faris Vehabović,
Iulia Antoanella Motoc,
Carlo Ranzoni,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani ,
Paczolay Péter *bírák*
és Marialena Tsirli *szekciójegyző,*

Tekintettel:

az Egyezmény az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről (a továbbiakban: az Egyezmény) 34. cikke alapján a Bírósághoz Románia ellen egy román állampolgár által benyújtott kereset, Marcel Dan Cînța (a továbbiakban: a felperes), 2019. január 9-én;

a román kormánynak (a továbbiakban: kormány) a kérelemről való értesítéséről szóló döntés;

a felek észrevételei,

miután 2019. december 17-én és 2020. január 28-án zártkörűen tanácskoztak,

meghozzák a következő ítéletet, amelyet az említett időpontban fogadtak el:

BEVEZETÉS

A kérelem a bíróságok által a kérelmező, és válópere miatt gyámügyi eljárás alatt álló négyéves kislánya kapcsolattartási jogaival kapcsolatos korlátozásokra vonatkozik. A felperes azt állította, hogy mentális betegsége jelentős szerepet játszott e korlátozásban, annak ellenére, hogy a bíróságok előtt nem volt bizonyíték arra, hogy fenyegetést jelentene lánya jólétére.

TÉNYEK

1. A kérelmező 1965-ben született és Nagybányán él. A Bíróság előtt képviselője I.-R. Muscan, Nagybányán gyakorló ügyvéd.

2. A kormányt meghatalmazottjuk képviselte, legutóbb S.-M. Teodoroiu, Külügyminisztérium.

3. Az ügy tényállása a felek által benyújtottak alapján a következőképpen foglalható össze.

4. 2007-ben a kérelmező feleségül vette X.-t. Az év elején találkoztak, amikor mindketten a Cavnic pszichiátriai kórház gyógykezeltjei voltak. 2014-ben a párnak leánya született (a továbbiakban Y). 2018. június 14-ig éltek együtt, amikor X elköltözött a család otthonából, és magával vitte Y-t. 2018. június 26-án X válókeresetet nyújtott be.

5. A házaspár elválásakor a kérelmező nem dolgozott, rokkantsági nyugdíjat kapott. X iskolai tanárként és igazgatóhelyettesként dolgozott. Őt abban az időben már nem tartották nyilván, mint mentális betegségben szenvedőt.

6. A pár különválásától kezdve X ellenzett minden, közvetlen és *telefon*kapcsolatot is a kérelmező és a gyermeke között. A lányát csak egyetlen alkalommal, 2018. július 5-én láthatta fél órán keresztül.

7. 2018. július 30-án a kérelmező ideiglenes intézkedés iránti keresetet (*ordonanţă preşedenţială*) nyújtott be a Nagybányai Járásbírósághoz. Kérte, hogy a válóper idejére a gyermeket vigyék vissza a családi házba, hogy nála lakhasson, ahogy születése óta. Alternatívaként kérte, hogy a bíróság állapítson meg kapcsolattartási rendet, hogy együtt lehessen a gyermekkel otthonában, minden kedden és csütörtökön 18 és 20 óra között, és minden második héten pénteken 18 órától vasárnap 18 óráig.

8. 2018. augusztus 8-án X beleegyezett, hogy a kérelmező kapcsolatba léphessen lányával, de csak kedden és csütörtökön, nyilvános helyeken és az ő jelenlétében. Kérte továbbá, hogy a bíróság a gyermek lakóhelyét a válási eljárás során nála határozza meg, és kötelezze a kérelmezőt a gyermek anyagi szükségleteihez való hozzájárulásra. X kifejtette, hogy a gyermekkel együtt azért hagyta el a családi házat, mert a paranoid skizofréniában szenvedő kérelmező fizikailag és pszichológiailag agresszív volt vele szemben, néha még gyermekük jelenlétében is. X azt állította, hogy a kérelmező a lányukat is bántalmazta, többször elmondta neki, hogy nincs szüksége a szeretetére. Azt is állította, hogy a kérelmező betegsége miatt soha nem maradt egyedül a gyermekkel. Vagy ő, vagy a gyermek anyai nagymamája mindig jelen volt.

9. A kerületi bíróság megvizsgálta a szülők pszichiátriai nyilvántartását (a kérelmező legutóbbi beköltözése felesége kérésére, 2017. április 6. és 25. között volt a máramarosszigeti városi kórház pszichiátriai osztályán).

10. A bíróság a gyermek nagymamáitól és X anyai nagynénjétől is meghallgatott bizonyítékokat. Az anyai nagynéni kijelentette, hogy attól kezdve, hogy megismerte a kérelmezőt, amikor az feleségül vette unokahúgát, az volt a benyomása, hogy mindig megpróbálta irányítani a feleségét, és minden vitában az övé volt az utolsó szó. X édesanyja kijelentette, hogy a kérelmező otthonában ő gondoskodott Y-ról, attól fogva, hogy X szülési szabadsága végén visszatért a munkába. Amikor Y kétéves lett, a kérelmező megtiltotta, hogy édesanyja kapcsolatba lépjen a gyermekkel, arra hivatkozva, hogy Y-t „bántalmazta”. Továbbá kijelentette, hogy véleménye szerint a gyermek nem lesz biztonságban az apjával, néhány napig sem, betegsége miatt. A kérelmező édesanyja kijelentette, hogy a kérelmező születése óta gondozza Y-t, és az apa és a gyermek közötti kapcsolat mindig kiváló volt. Nem volt tanúja semmiféle agresszív viselkedésnek és nem is hallott ilyenről a családban.

11. A bíróság emellett jelentést kapott a Nagybányai Szociális Jóléti és Gyermekvédelmi Főigazgatóságtól (a továbbiakban: gyermekvédelmi hatóság) az egyes szülők által a gyermek nevelésére kínált tárgyi feltételekről. A gyermekvédelmi hatóság interjúkat folytatott a szülőkkel, és megvizsgálta otthoni környezetüket. A következőket állapította meg:

„Az elvégzett értékelést követően arra jutottak, hogy a szülők elválnak egymástól, és a köztük lévő feszültség lehetetlenné tesz minden olyan civilizált kommunikációt, amelynek célja a gyermek helyzetének helyes kezelése.

A gyermek egészséges, az anya és az anyai nagymama jól gondoskodik róla. A gyermek négyéves, és kötődése alakult ki életében az összes felnőtt (szülők, nagyszülők) iránt.

[A kérelmező] úgy véli, hogy jobb lakhatási körülményeket, sok ragaszkodást és szeretetet tud felajánlani a gyermeknek, és emiatt azt kéri, hogy a gyermek lakóhelyét határozzák meg nála.

X véleménye szerint az apa nem nyújt pszichikai-érzelmi biztonságot a gyermek számára, mert nem ismeri el betegségét és nem szedi gyógyszerét.

A szülőknek azt a tanácsot adták, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét helyezzék haragjuk és büszkeségük elé, és felhívták a figyelmet arra, hogy személyisége harmonikus fejlődése érdekében milyen fontos a gyermek számára pszichikai-érzelmi biztonságot nyújtani.

A fenti megállapítások fényében a bíróságot arra kérik, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva hozza meg döntését.”

12. 2018. szeptember 4-én a bíróság zárt ülésen (a bíró és a bírósági hivatalnok) meghallgatta Y-t. A bíróság által készített interjújelentés szerint Y elmondta a bírónak, hogy anyjával együtt költöztek nagymamájához, mert a kérelmező az anyjával és néha vele is kiabált. Szeretett a nagymamánál élni, mert senki sem kiabált vele, és mindenki szépen viselkedett.

13. A kerületi bíróság 2018. szeptember 4-én hozott ítéletet. A kérelmező és Y között heti kapcsolatot írt elő, kedden és csütörtökön 18 és 20 óra között, csak nyilvános helyeken és az anya jelenlétében. A gyermek lakóhelyét a válási eljárás végéig az anyánál határozta meg, a kérelmezőt pedig a lánya tartásdíjának megfizetésére kötelezte. Az ítélet vonatkozó részei a következőképpen szólnak:

„... az ügy irataiban szereplő bizonyítékok, vagyis az írásos bizonyítékok, a tanúk nyilatkozatai és a gyermekvédelmi hatóság jelentése nem mutatnak elegendő okot a kérelmező és a gyermek közötti kapcsolattartás megtiltására.

Mindazonáltal ... [tekintettel] az iratokban szereplő orvosi bizonyítékokra, amelyek feltárják a kérelmező krónikus mentális betegségét, valamint a tanúk és a gyermek nyilatkozataira ... a gyermek érdekeinek védelmében korlátozni kell a kapcsolattartást, melynek nyilvánosan, az anya jelenlétében kell történnie.”

14. A kérelmező fellebbezést nyújtott be a Máramaros megyei bírósághoz, főként azt kifogásolva, hogy a kerületi bíróság szubjektív és részleges módon kizárólag betegségére hivatkozott. Soha nem volt

erőszakos a lányával, és az iratokból semmi sem bizonyítja, hogy fenyegetést jelentene a lányára. Azt is tagadta, hogy valaha is erőszakos volt a feleségével szemben, és kifejtette, hogy X volt az, aki többször fenyegette, hogy felhasználja betegségét annak érdekében, hogy a pszichiátriai kórházba kerüljön, és elvegye tőle Y-t. Megismételte azt a kérését is, hogy a gyermek kerüljön vissza hozzá a családi otthonba.

15. 2018. szeptember 18-án a nagybányai pszichiátriai kórház arról tájékoztatta a bíróságot, hogy a kérelmező az elmúlt két évben szedte gyógyszerét, és nem szenvedett semmilyen, betegsége által okozott pszichiátriai dekompenzációs eseményben.

16. A megyei bíróság 2018. november 15-i végleges határozatában elutasította a fellebbezést. A határozat vonatkozó részei a következőképpen szólnak:

> „A megyei bíróság az elsőfokú bírósággal egyetértésben megállapítja, hogy az aktában szereplő orvosi bizonyítékok, a fennmaradó bizonyítékokkal együtt - tanúvallomások, levelezés és az apa hozzáállása az anyához - indokolják a gyermek lakóhelyének ideiglenes megállapítását az anyjánál, az apa gyermektartás fizetésének elrendelését, és az anya jelenlétében korlátozott kapcsolattartási rendet.
>
> ...
>
> A gyermekvédelmi hatóság jelentéseiből kiderült, hogy a szülők jelenlegi kapcsolata lehetetlenné teszi a civilizált kommunikációt (a fenyegetés vétsége miatt [X] 2018-ban benyújtott büntetőfeljelentését jelenleg vizsgálják); ... a gyermek érzelmileg kötődik mindkét szülőhöz.
>
> A [kérelmezővel] szemben a Megyei Bíróság megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság döntése nem kizárólag az ő diagnózisán alapult; az ügy irataiban szereplő összes bizonyítékot figyelembe vette. Meg kell jegyezni, hogy az apa kapcsolatát lányával nem tiltották, csak ideiglenesen korlátozták, jelenlegi egészségi állapota, valamint a gyermekhez és az anyához való hozzáállása miatt; a válás következtében kialakult konfliktusos helyzet miatt a [kérelmező] kiegyensúlyozatlan magatartást tanúsított, amelynek középpontjában nem a gyermek azon igénye áll, hogy feszültségektől mentes környezetben nőjön fel.
>
> Az a tény, hogy [a kérelmező] nem szenvedett semmilyen dekompenzációs epizódban, önmagában még nem elegendő a döntés megváltoztatásához."

VONATKOZÓ JOGI KERET

A. Polgári Törvénykönyv

17. A Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: a PT) 262. cikkével összhangban az a gyermek, aki egyik szülőjétől külön él, jogosult a távollévő szülővel fenntartani személyes kapcsolatokat. E jog gyakorlását csak a törvénynek megfelelően, komoly okokból (*motive temeinice*) és a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével lehet korlátozni.

18. A PT „a gyermek mindenek felett álló érdeke alapelv” című 263. cikke kimondja, hogy a hatóságok, a gyermek jogaival kapcsolatos bármilyen intézkedésének a gyermek mindenek felett álló érdeke elvét kell követnie. A hatóságok által a gyermekekkel kapcsolatos kérdésekben hozott döntéseknek figyelembe kell venniük a szülők kívánságait és érdekeit, és azokat gyorsan meg kell hozni.

19. A PT 400. cikke értelmében a szülők házasságának felbontásáról döntő bíróság a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével határozza meg a gyermek lakóhelyét az egyik szülőnél. A PT 401. cikke előírja, hogy annak a szülőnek, akitől a gyermek külön él, joga van személyes kapcsolatokat fenntartania a gyermekkel. A szülők válásáról döntő bíróság dönt e jog gyakorlásának módjáról.

B. Polgári perrendtartás

20. A Polgári Perrendtartás (a továbbiakban: a PP) 920. cikke - a vonatkozó időpontban hatályosként - előírta, hogy a válóper folyamán a bíróság ideiglenes intézkedésként a gyermek(ek) gondnokságára, tartásdíjra, családi pótlékra és a családi otthon igénybevételére vonatkozóan átmeneti rendelkezéseket hozhat. A nemzeti bíróságok a válási eljárás során ideiglenes intézkedésként a kapcsolattartási jogokat is megítélik (lásd *mutatis mutandis*: *Cristian Cătălin Ungureanu kontra Románia*, 6221/14. Sz., 18. és 25. §, 2018. szeptember 4.).

21. A 226. cikk a következőképpen szabályozza a kiskorú tanúk bírósági meghallgatását:

226. cikk A kiskorúak meghallgatása

„Ha törvény szerint kiskorú tanút kell meghallgatni, a meghallgatásnak zárt helyen (*in camera*) kell történnie. [*în camera de consiliu*]. A jelen ügy körülményeinek fényében, a bíróság dönt arról, hogy a gyermek szüleinek, törvényes gyámjának *[tutore]*vagy más személyeknek jelen kell-e lenniük a kiskorú meghallgatásán.”

C. A román törvények szerinti megkülönböztetés

22. Az Alkotmány 16. cikke tiltja a hátrányos megkülönböztetést. A hátrányos megkülönböztetés minden formájának megelőzéséről és büntetéséről szóló 137/2000 számú kormányrendelet (a továbbiakban: megkülönböztetésellenes rendelet) átfogó szabályozásokat tartalmaz a diszkrimináció kérdésében.

23. A megkülönböztetésellenes rendelet 1. cikke kimondja, hogy az emberi méltóság, az állam állampolgárainak jogai és szabadsága, valamint a személyiség szabad fejlődése alapvető értékeket képvisel és törvény védi ezeket. Ezután felsorolja azokat a területeket, amelyeken biztosított az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elve.

24. A megkülönböztetésellenes rendelet 2. cikkének 1. §-ában a megkülönböztetést a fajon, nemzetiségen, etnikumon, nyelven, valláson,

társadalmi származáson, véleményen, nemen, szexuális irányultságon életkoron, fogyatékosságon, betegségen, HIV-fertőzésen, hátrányos helyzetű csoporttal való társuláson vagy bármilyen más kritériumon alapuló bánásmódban, kirekesztésben, korlátozásban vagy preferenciális bánásmódban definiálják, amelynek célja az alapvető jogok és szabadságok korlátozása vagy megtagadása.

D. A mentális egészségről szóló törvény

25. A mentális egészségről szóló törvény (a mentális egészségről és a mentális zavarokkal küzdők védelméről szóló, 2002. július 11-i 487. sz. Törvény) rendelkezik a mentális zavarokkal küzdő személyek jogairól. Különösen az említett törvény 41. cikke értelmében a mentális zavarokkal küzdő személyek szabadon gyakorolhatják polgári, politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális jogaikat, amelyeket az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint más Románia által ratifikált nemzetközi egyezmények és szerződések garantálnak. A 42. cikk kimondja, hogy minden mentális zavarral küzdő személynek joga van az egyénként való elismeréshez és a magánélethez.

E. Vonatkozó nemzetközi anyagok

1. *A gyermekvédelemre vonatkozó normák*

26. A nemzetközi jog vonatkozó rendelkezéseit részben a *Strand Lobben és társai kontra Norvégia* ([GC], 37283/13. sz., 134–36. bekezdés, 2019. szeptember 10.) ismerteti.

2. *A mentális betegségekkel és az értelmi fogyatékossággal kapcsolatos normák*

(a) Európa Tanács anyagai

27. Az Európai Szociális Charta a fogyatékossággal élő személyek konkrét jogait tartalmazza, különös tekintettel a 15. cikkre (a fogyatékossággal élő személyek joga a függetlenségre, a társadalmi integrációra és a közösség életében való részvételre), valamint az E. cikkre (amely előírja, hogy a Charta jogait bármilyen megkülönböztetés nélkül biztosítani kell).

28. 2006 áprilisában a Miniszteri Bizottság elfogadta a Rec(2006)5 ajánlást: „Az Európa Tanács cselekvési terve a fogyatékossággal élő személyek jogainak és teljes társadalmi részvételének előmozdítása érdekében: a fogyatékossággal élő személyek életminőségének javítása Európában 2006–2015”. Az ajánlás melléklete tartalmazza az Európa Tanács 2006–2015 közötti cselekvési tervét. A cselekvési terv alapvető célja az volt, hogy segítse a tagállamokban a diszkriminációellenes és az emberi jogokkal kapcsolatos intézkedések megerősítését a fogyatékossággal élő

emberek esélyegyenlőségének és függetlenségének javításában, garantálva választási szabadságukat, teljes állampolgárságukat és aktív részvételüket a közösség életében, továbbá életminőségük javítása érdekében.

29. A cselekvési terv az Európa Tanács 2017–2023-as Fogyatékosságügyi Stratégiájával (a továbbiakban: "a stratégia") folytatódott. A stratégia általános célja az egyenlőség, méltóság és esélyegyenlőség elérése a fogyatékossággal élő személyek számára. A legrelevánsabb részek a következőképpen szólnak:

> „52. A tudatosság növelése, többek között az oktatási rendszer bevonásával, az UNCRPD (8. cikk) értelmében kifejezetten állami kötelezettség . A fogyatékossággal élő személyek továbbra is közönnyel, elfogadhatatlan attitűdökkel és sztereotípiákkal szembesülnek, amelyek tartós előítéleteken, félelmeken és a képességeikkel szembeni bizalmatlanságon alapulnak. A cselekvésnek e negatív attitűdök és sztereotípiák megváltoztatására kell irányulnia, hatékony tudatosságnövelő politikák, stratégiák és fellépések révén, bevonva az összes érintett felet, beleértve a médiát is.
>
> 53. A fogyatékossággal élő személyekkel szembeni diszkriminatív attitűdöket, viselkedést, megbélyegzést és azok káros vagy pusztító következményeit a képességeikre vonatkozó hozzáférhető és objektív információkkal kell ellensúlyozni – fogyatékosságaikat és a társadalmi akadályaikat magában foglaló korlátaik hangsúlyozása helyett. Mindezt annak érdekében, hogy elősegítsék a fogyatékossággal élő személyek szükségletei kielégítésének és jogaik bővítésének jobb megértését, valamint részvételüket az élet minden területén."

(b) Egyesült Nemzetek anyagai

30. A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: CRPD) vonatkozó rendelkezései, amelyeket Románia 2011. január 31-én ratifikált, a következőket írják elő:

> **1. cikk Cél**
>
> Jelen egyezmény célja, hogy elősegítse, megvédje és biztosítsa valamennyi fogyatékossággal élő személy teljes emberi jogainak és alapvető szabadságjogainak teljes körű és egyenlő érvényesülését, valamint elősegítse eredendő méltóságuk tiszteletben tartását.
>
> ...
>
> **2. cikk Fogalommeghatározások**
>
> A jelen Egyezmény alkalmazásában:
>
> ...
>
> A „fogyatékosság alapján történő hátrányos megkülönböztetés" a fogyatékosságon alapuló bármilyen különbségtételt, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek célja vagy hatása valamennyi emberi jog és alapvető szabadság másokkal azonos alapon történő elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának csorbítása vagy semmibe vétele a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális, a civil élet terén, vagy bármely egyéb területen. Ez a hátrányos megkülönböztetés minden formáját magában foglalja, egyebek között az ésszerű alkalmazkodás megtagadását;
>
> ...

3. cikk Általános elvek

A jelen Egyezmény alapelvei a következők:

(a) a veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét;

(b) a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség;

(c) teljes és hatékony társadalmi részvétel és befogadás;

...

4. cikk Általános kötelezettségek

1. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékossággal élő személy számára, a fogyatékosság alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. Ennek érdekében a részes államok vállalják, hogy:

...

5. cikk Egyenlőség és hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség

1. A részes államok elismerik, hogy a törvény előtt minden személy egyenlő, és mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül jogosult a törvények által nyújtott védelemre és kedvezményre.

2. A részes államok megtiltanak a fogyatékosság alapján történő bárminemű hátrányos megkülönböztetést, és minden téren biztosítják a fogyatékossággal élő személyek számára a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni egyenlő és hatékony jogi védelmet.

...

8. cikk A tudatosság növelése

1. A részes államok vállalják, hogy azonnali, hatékony és megfelelő intézkedéseket foganatosítanak:

(a) a fogyatékossággal élő személyekkel kapcsolatos tudatosság társadalmi – beleértve a családi – szinten történő növelése és a fogyatékossággal élő személyek jogai és méltóságának tisztelete elősegítése érdekében;

(b) az élet minden területén a fogyatékossággal élő személyekkel kapcsolatos sztereotípiák, beleértve a nemmel és életkorral kapcsolatos előítéletek és ártalmas gyakorlatok elleni küzdelem érdekében;

...

12. cikk A törvény előtti egyenlőség

1. A részes államok újólag megerősítik, hogy a fogyatékossággal élő személyeknek joguk van ahhoz, hogy a törvény előtt mindenhol személyként ismerjék el őket.

...

22. cikk A magánélet tiszteletben tartása

1. A fogyatékossággal élő személy magánéletének, családjának, otthonának, levelezésének vagy másfajta kommunikációjának önkényes vagy jogellenes zavarása, becsületének vagy jó hírének jogellenes megsértése - tekintet nélkül a személy

lakóhelyére és lakáskörülményeire - tilos. A fogyatékossággal élő személyek az említett zavarással és jogsértéssel szemben jogvédelmet élveznek.

2. A részes államok másokkal azonos alapon védik a fogyatékossággal élő személyek személyével, egészségével és rehabilitációjával kapcsolatos információk titkosságát.

23. cikk Az otthon és a család tiszteletben tartása

1. A részes államok minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek a fogyatékossággal élő személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés megszüntetéséért a házasság, a család, a szülői szerep és a rokoni kapcsolatok terén, másokkal azonos alapon, az alábbiak biztosítása céljából:

(a) a házasság kötésére alkalmas korú fogyatékossággal élő személyeknek a házasságkötéshez és családalapításhoz való jogának elismerése a házasságot kötni szándékozó felek szabad és teljes egyetértése alapján;

(b) a fogyatékossággal élő személyek azon jogának elismerése, hogy szabadon és felelősségteljesen dönthessenek gyermekeik számát és korkülönbségét illetően, hogy hozzáféréssel bírjanak az életkoruknak megfelelő információkhoz, a reproduktív és családtervezési oktatás elismerést nyerjen, valamint, hogy biztosítsák számukra e jogok gyakorlását lehetővé tevő eszközöket;

(c) a fogyatékossággal élő személyek – beleértve a gyermekeket is – termékenységének másokkal azonos alapon történő fenntartása.

2. A részes államok biztosítják a fogyatékossággal élő személyek gyámsággal, gondnoksággal, gyermekek örökbefogadásával vagy más hasonló jogintézményekkel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit, amennyiben ezek a fogalmak léteznek a nemzeti jogban; minden esetben a gyermek érdeke az elsődleges. A részes államok megfelelő segítséget nyújtanak a fogyatékossággal élő személyek számára gyermeknevelési kötelezettségeik teljesítéséhez.

3. A részes államok biztosítják a fogyatékossággal élő gyermekek számára az egyenlő jogokat a családi élet területén. E jogok érvényesítése, valamint a fogyatékossággal élő gyermekek elrejtésének, elhagyásának, elhanyagolásának és kirekesztésének megelőzése céljából a részes államok vállalják a fogyatékossággal élő gyermekek és családjuk korai, átfogó tájékoztatását, részükre szolgáltatások nyújtását és támogatásukat.

4. A részes államok biztosítják, hogy a gyermek a szülők akarata ellenére nem választható el szüleitől, kivéve, ha olyan hatáskörrel rendelkező hatóságok, mely hatóságok döntése ellen jogorvoslatnak van helye, az alkalmazandó jogszabályokkal és eljárásokkal összhangban megállapítják, hogy az elválasztás a gyermek érdekében szükséges. A gyermek, vagy egyik, vagy mindkét szülő fogyatékossága alapján a gyermeket szüleitől elválasztani minden esetben tilos.

... ”

31. Ezenkívül az ENSZ fogyatékossággal élő személyek jogainak bizottsága (a továbbiakban: a bizottság) számos általános megjegyzést tett a CRPD értelmezésével kapcsolatban. Különösen a törvény előtti egyenlőségről szóló, 2014. évi 1. sz. Általános Megjegyzésben (2014.) (2014. április 11-én) a Bizottság a 12. cikk normatív tartalmát a következőképpen értelmezte:

„11. A 12. cikk (1) bekezdése újólag megerősíti a fogyatékossággal élő személyek jogát arra, hogy a törvény előtt személyként ismerjék el. Ez garantálja, hogy minden embert jogi személyiséggel rendelkező személyként tisztelnek, ami a személy cselekvőképessége elismerésének előfeltétele.”

32. 2018. április 26-án a bizottság kiadta a “6. sz. (2018) Általános megjegyzés”-t az egyenlőségről és a a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességről. Megismételte többek között, hogy a fogyatékossággal élő személyeket a jogok teljes jogalanyaként és jogtulajdonosként kell elismerni. A vonatkozó rendelkezések a következőképpen szólnak:

„II. A fogyatékossággal élő személyek közötti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség a nemzetközi jogban

...

7. Az egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség az egyezmény középpontjában áll, és annak tartalmi cikkei következetesen és ismétlődően idézik a „másokkal megegyező alapon” megfogalmazást, amely az Egyezmény összes alapvető joganyagát összekapcsolja a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség elvével. Tényleges vagy vélt fogyatékossággal élőktől megtagadták a személyt megillető méltóságot, integritást és egyenlőséget. Hátrányos megkülönböztetés történt és folyik, brutális formákban is, mint például nem konszenzusos és / vagy kényszerű szisztematikus sterilizálás és orvosi vagy hormonalapú beavatkozások (pl. lobotomia vagy Ashley-kezelés), kényszergyógyszerezés és erőltetett elektrosokk, elzárás, szisztematikus gyilkosság „eutanáziá”-nak címkézve, a kényszerített és kényszerű abortusz, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megtagadása, valamint a testrészek megcsonkítása és kereskedelme, különösen az albinizmusban szenvedők esetében.

...

III. A fogyatékosság és a befogadó egyenlőség emberi jogi modellje

...

9. A fogyatékosság emberi jogi modellje elismeri, hogy a fogyatékosság társadalmi konstrukció, és a fogyatékosságokat nem szabad az emberi jogok megtagadásának vagy korlátozásának legitim alapjának tekinteni. Elismeri, hogy a fogyatékosság az identitás számos rétegének egyike. Ezért a fogyatékossággal kapcsolatos törvényeknek és politikáknak figyelembe kell venniük a fogyatékossággal élő személyek sokszínűségét. Azt is elismeri, hogy az emberi jogok egymástól függenek, összefüggenek és szétválaszthatatlanok.

...

11. A befogadó egyenlőség az egyenlőség új modellje, amelyet az egyezmény egésze fejez ki. Magában foglalja az egyenlőség érdemi modelljét, valamint kiterjeszti és részletesen kifejti az egyenlőség tartalmát a következő területeken: (a) tisztességes újraelosztási dimenzió a társadalmi-gazdasági hátrányok kezelésére; (b) megbélyegzés, sztereotípiák, előítéletek és az erőszak elleni küzdelem, valamint az emberi méltóság és kereszteződés elismerése; (c) részvételi dimenzió az emberek társadalmi csoportok tagjaiként társas természetük megerősítésére és emberi mivoltuk teljes elismerésére a társadalmi befogadás révén; és (d) befogadó dimenzió, hogy helyet teremtsen a különbségnek az emberi méltóság kérdésében. Az egyezmény a befogadó egyenlőségen alapul.

...

VI. Az egyezmény szerinti részes államok hátrányos megkülönböztetéstől való mentességgel és egyenlőséggel kapcsolatos általános kötelezettségei

...

31. Az egyenlőséghez és a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességhez való jogok tényleges gyakorlása olyan végrehajtási intézkedések elfogadását igényli, mint például: ...

(e) Különleges, a bizonyításra és bizonyítékokra vonatkozó szabályok annak biztosítására, hogy a fogyatékossággal élő személyek képességeivel kapcsolatos sztereotíp magatartás ne eredményezze a diszkrimináció áldozatainak jogorvoslatban való akadályozását;

...

VII. Kapcsolat az egyezmény egyéb konkrét cikkeivel

...

C. 8. cikk a tudatosság növeléséről

39. A megkülönböztetés nem küzdhető le a kormányzat és a társadalom minden szektora tudatosságának növelése nélkül. Így a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességet és egyenlőséget célzó intézkedésekhez megfelelő tudatosságnövelő intézkedéseket, valamint a pejoratív fogyatékossági sztereotípiákkal vegyes negatív attitűdök megváltoztatására illetve felszámolására irányuló intézkedéseket kell társítani. Ezenkívül az erőszak, a káros gyakorlatok és az előítéletek ellen tudatosságnövelő kampányokkal kell küzdeni. A részes államoknak olyan intézkedéseket kell hozniuk amelyek *inter alia* a médiát arra ösztönözik, hogy a fogyatékossággal élő személyeket az egyezmény céljával összhangban ábrázolják, és módosítsák a fogyatékossággal élő személyekkel kapcsolatos káros nézeteket, például azokat, amelyek irreálisan úgy ábrázolják őket, mint akik önmagukra és másokra veszélyesek, vagy mint az ápolás szenvedő és autonómia nélküli tárgyai, akik improduktív gazdasági és szociális terhet jelentenek a társadalom számára.

...

J. Az otthon és a család tiszteletben tartásáról szóló 23. cikk

61. A fogyatékossággal élő személyek gyakran hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek házassághoz való joguk, illetve szülői és családi jogaik gyakorlása során, diszkriminatív törvények és politikák, valamint adminisztratív intézkedések miatt. A fogyatékossággal élő szülőkre gyakran úgy tekintenek, mint akik nem megfelelően vagy egyáltalán nem képesek gondoskodni gyermekeikről. A gyermek elválasztása szüleitől a gyermek vagy a szülők fogyatékossága vagy mindkettő alapján hátrányos megkülönböztetés és a 23. cikk megsértése.

. ”

33. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlőségének általános szabályait az ENSZ Közgyűlése 1994. március 4-én fogadta el. A vonatkozó részek a következőképpen szólnak:

"Az esélyek kiegyenlítése

24. Az "esélyek kiegyenlítése" kifejezés azt a folyamatot jelenti, amelynek során a társadalom és a környezet különféle rendszerei, mint például szolgáltatások,

tevékenységek, információk és dokumentáció mindenki számára, különösen a fogyatékossággal élő személyek számára elérhetővé válik.

25. Az egyenlő jogok elve azt jelenti, hogy minden egyén szükségletei egyformán fontosak; hogy ezeket az igényeket kell a társadalmak tervezésében alapnak tekinteni; és hogy minden erőforrást úgy kell felhasználni, hogy minden egyén egyenlő eséllyel vehessen részt a társadalomban.

...

9. szabály. Családi élet és személyes integritás

Az államoknak elő kell mozdítaniuk a fogyatékossággal élő személyek teljes részvételét a családi életben. Támogatniuk kell a személyes integritáshoz való jogukat, és biztosítaniuk kell, hogy a törvények ne diszkriminálják a fogyatékossággal élő személyeket a szexuális kapcsolatok, a házasság és a szülői viszonyok tekintetében.

1. A fogyatékossággal élők számára lehetővé kell tenni, hogy családjukkal együtt élhessenek. Az államoknak ösztönözniük kell a fogyatékossággal és annak a családi életre gyakorolt hatásaival kapcsolatos megfelelő modulok beépítését a családi tanácsadásba. A fogyatékossággal élő személyeket is magukban foglaló családok számára elérhetővé kell tenni a kikapcsolódási és kísérőellátási szolgáltatásokat. Az államoknak fel kell számolniuk minden felesleges akadályt azok előtt, akik fogyatékossággal élő gyermeket vagy felnőttet akarnak nevelni vagy örökbe fogadni.

2. A fogyatékossággal élő személyektől nem szabad megtagadni a lehetőséget, hogy gyakorolják szexualitásukat, szexuális kapcsolatokat létesítsenek és szülői jogaikat gyakorolják. Figyelembe véve, hogy a fogyatékossággal élő személyek nehézségeket tapasztalhatnak a házasságkötésben és a családalapításban, az államoknak ösztönözniük kell, hogy megfelelő tanácsadás álljon rendelkezésre. A fogyatékossággal élő személyeknek másokkal azonos hozzáféréssel kell rendelkezniük a családtervezési módszerekhez, valamint - hozzáférhető formában - testük szexuális működéséről szóló információkhoz.

3. Az államoknak támogatniuk kell a fogyatékossággal élő személyek - különösen a fogyatékossággal élő lányok és nők - házasságával, szexualitásával és szülői viszonyával kapcsolatos, a társadalomban továbbra is uralkodó negatív hozzáállás megváltoztatására irányuló intézkedéseket. A médiát ösztönözni kell arra, hogy fontos szerepet játsszon az ilyen negatív hozzáállás felszámolásában.

... ”

(c) Egészségügyi Világszervezet

34. Az Egészségügyi Világszervezet 1996-ban irányelveket fogadott el a mentális zavarokkal küzdő személyek emberi jogainak előmozdításáról. A vonatkozó részek a következőképpen szólnak:

„4. Nem szabad megkülönböztetést tenni mentális betegség miatt. A „megkülönböztetés” minden olyan megkülönböztetést, kizárást vagy preferenciát jelent, amely semmissé nem teszi vagy hátrányosan befolyásolja a jogok egyenlő élvezetét. A kizárólag a mentális betegségben szenvedők jogainak védelme vagy előrelépés biztosítása érdekében hozott különleges intézkedések nem tekinthetők diszkriminatívnak. ...

5. Minden mentális betegségben szenvedő személynek joga van gyakorolni az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatában, a Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányában és más vonatkozó jogi dokumentumokban, mint például a

Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló nyilatkozatban és a Fogva tartás vagy bebörtönzés bármely formája alatt álló személyek védelmének alapelveiben elismert polgári, politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális jogait. ”

A TÖRVÉNY

I. AZ EGYEZMÉNY 8. CIKKÉNEK MEGSÉRTÉSE

35. A kérelmező panaszolta a kapcsolattartási jogok időtartamát és feltételeit. Azt állította, hogy a kapcsolattartás nem tette lehetővé a lányával való személyes kapcsolat fenntartását és fejlesztését, valamint a lány oktatásában való tényleges részvételét, s ezzel megsértették az Egyezmény 8. cikke által előírt, a családi élet tiszteletben tartásához való jogát, amelynek releváns része így szól:

“1. Mindenkinek joga van a magán- és a családi életének tiszteletben tartására …

2. A hatóság nem avatkozhat be e jog gyakorlásába, kivéve azon intézkedéseket, amelyek egy demokratikus társadalomban mások jogainak és szabadságának védelme érdekében szükségesek és összhangban vannak a törvényekkel.”

A. Elfogadhatóság

36. A Bíróság megjegyzi, hogy ez a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan, és nem is elfogadhatatlan az Egyezmény 35. cikkében felsorolt egyéb okok miatt. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

B. Érdemesség

1. *A felek észrevételei*

(a) **A felperes**

37. A felperes megismételte, hogy a lányával való kapcsolattartásának ideje heti két, kétórás találkozóra volt korlátozva, az anya jelenlétében. Állítása szerint ez a megállapodás nem tette lehetővé, hogy érdemi eszmecsere történjen közte és gyermeke között. A találkozókra este került sor, amikor a gyermek már fáradt volt. Ráadásul a találkozók mindig azzal zárultak, hogy ő és felesége vitatkoztak a válásukról. Úgy vélte, hogy ez a megállapodás káros mind a gyermek, mind saját maga mentális egészségére..

(b) **A kormány**

38. A kormány elismerte, hogy a kérelmező és lánya közötti kapcsolatok családi életet képeznek, és hogy a kapcsolattartási időrend ütközik ehhez való jogukkal. Azzal érveltek azonban, hogy ez a beavatkozás összhangban volt a törvényekkel, nevezetesen a PT 400. és 401. cikkével (lásd a fenti 19. bekezdést), valamint a PP 920. cikkével (lásd a fenti 20. pontot). Törvényes

célt követett, nevezetesen mások jogainak védelmét, amely a gyermek legfőbb érdekeinek védelmét jelenti.

39. A kormány azt állította továbbá, hogy a beavatkozás arányos volt a kitűzött törvényes céllal. A hazai bíróságok felmérték a felek helyzetét, nemcsak a kérelmező betegségét, hanem agresszív viselkedését is figyelembe vették, és az iratokban szereplő bizonyítékokra támaszkodtak. Sőt a bíróságok gyorsan cselekedtek. Következésképpen a kormány fenntartotta, hogy a kérelmező jogának korlátozása az állam mérlegelési mozgásterén belül maradt.

2. *A Bíróság értékelése*

(a) **Általános elvek**

40. A családi élet tiszteletben tartásához való jogba való beavatkozás vonatkozó elveit összefoglalja a *Strand Lobben és társai kontra Norvégia* ([GC], 37283/13. sz., 202–204. bekezdések, 2019. szeptember 10.):

> "202. Az egyezmény 8. cikkének első bekezdése mindenki számára garantálja a családi élet tiszteletben tartásának jogát. Amint azt a Bíróság ítélkezési gyakorlata jól megalapozza, a családi élet alapvető eleme, hogy a szülő és a gyermek egymás társaságát kölcsönösen élvezhesse, és az ezt akadályozó belföldi intézkedések beavatkoznak az e rendelkezés által védett jogba. Bármely ilyen beavatkozás a cikk megsértését jelenti, kivéve, ha „a jogszabályokkal összhangban" van, olyan célt vagy célokat követ, amelyek a (2) bekezdés alapján jogszerűek vagy jogosak, és amelyek „demokratikus társadalomban szükségesnek" tekinthetők (lásd többek között: más hatóságok, *K. és T. kontra Finnország* [GC], 25702/94 sz., 151. bek., EJEB 2001-VII; és *Johansen* [*kontra Norvégia*, 1996. augusztus 7*., Ítéletek és Határozatok Tára* 1996-III], 52. bek.)
>
> 203. Annak megállapításakor, hogy ez utóbbi feltétel teljesült-e, a Bíróság megvizsgálja, hogy az eset egészére tekintettel az intézkedés igazolására előterjesztett indokok relevánsak-e és elegendők-e a 8. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában (lásd: sok más hatóság mellett *Paradiso és Campanelli* [*kontra Olaszország* [GC], 25358/12. sz., 2017. január 24.], 179. bek.). A szükségesség fogalma azt is magában foglalja, hogy a beavatkozás egy sürgető társadalmi szükségletnek felel meg, és különösen, hogy arányos-e a kitűzött törvényes céllal, figyelembe véve a releváns versengő érdekek közötti méltányos egyensúlyt (uo. , 181. bek.).
>
> 204. Ami a gyermek családi életét illeti, a Bíróság megismétli, hogy széles körű konszenzus áll fenn, ideértve a nemzetközi jogot is, annak az elképzelésnek az alátámasztására, hogy a gyermekeket érintő minden döntésnél kiemelt fontosságú a gyermekek érdeke (lásd többek között: *Neulinger és Shuruk kontra Svájc* [GC], 41615/07 sz., 135. bek., EJEB, 2010.) Valójában a Bíróság hangsúlyozta, hogy a gyermekek gondozásával és a kapcsolattartás korlátozásával járó esetekben a gyermek érdekeit minden más szempont elé kell helyezni (lásd: *Jovanovic* [*kontra Svédország*, 10592/12. sz., 2015. október 22.] 77. bek. és *Gnahoré kontra Franciaország*, 40031/98. sz., 59. bek., EJEB 2000-IX.). "

41. Ezenkívül a Bíróság megismétli, hogy ha az alapvető jogok korlátozása a társadalom egy különösen sérülékeny csoportjához tartozó, a múltban jelentős diszkriminációval sújtott személyekre, például az értelmi

fogyatékosokra vonatkozik, akkor az állam mérlegelési mozgástere lényegesen szűkebb és nagyon komoly indokokkal kell rendelkeznie a kérdéses korlátozásokra. Ennek a megközelítésnek, amely bizonyos osztályozásokat *per se* megkérdőjelez, az az oka, hogy az ilyen csoportok történelmileg tartós következményekkel járó előítéleteknek voltak kitéve, ami társadalmi kirekesztettségüket eredményezte (lásd a mániás depresszió betegségben szenvedő személy választási jogának korlátozásával és részleges gondnokság alá helyezésével összefüggésben)., *Kiss Alajos kontra Magyarország*, 38832/06. sz., 42. bek., 2010. május 20., további hivatkozásokkal).

42. A jelen ügy vizsgálata keretében a Bíróság nem javasolja, hogy saját értékelése helyettesítse a hazai bíróságok értékelését. Mindazonáltal meg kell győződnie arról, hogy a kifogásolt intézkedések hazai bíróságok általi elfogadásához vezető döntéshozatali eljárás tisztességes volt-e, lehetővé tette-e az érintettek számára, hogy teljes körűen bemutassák ügyüket, és hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét védték (lásd *X kontra Lettország* [GC], 27853/09. sz., 102. bek., az EJEE 2013., további hivatkozásokkal).

(b) **Ezen elvek alkalmazása az ügy tényállására**

43. A felek között nem vitatott, és a Bíróság egyértelműen megállapítja, hogy a hazai bíróságok által a kérelmező gyermekével való kapcsolatáról hozott határozatok (lásd a fenti 13. és 16. pontot) a 8. cikk első bekezdése szerinti családi életének tiszteletben tartásához való jogába való beavatkozást vontak maguk után.

44. A Bíróság továbbá elismeri, hogy ezeket a döntéseket a törvénynek megfelelően hozták (lásd a fenti 19. és 20. bekezdést), és törvényes célt, nevezetesen mások jogainak védelmét követték.

45. A beavatkozás tehát teljesítette a 8. cikk második bekezdésében az igazolásra meghatározott háromból két feltételt (lásd a fent hivatkozott *Strand Lobben* 214. bek. *mutatis mutandis*). A jelen ügyben a vita a harmadik feltételre vonatkozik: vajon a beavatkozásra „szükség volt-e egy demokratikus társadalomban”.

46. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy a hazai bíróságok, különösen a kerületi bíróság, nem találták úgy, hogy a hazai iratokban levő bizonyítékok a felperes és Y közötti kapcsolattartás megtiltását indokolták volna. A jelen ügy körülményei eltérnek az *SS kontra Szlovénia* ügytől. (40938/16 sz., 99. bek., 2018. október 30.), ahol a Bíróság megállapította, hogy a kérelmező szülői jogainak megvonása nem a pszichiátriai diagnózisán alapult, hanem gyermekének gondozására való, abból következő képtelenségéből, amelyet a hazai eljárások során készített valamennyi szakértői jelentés megerősített. A jelen ügyben a Bíróság megállapítja, hogy nem terjesztettek be olyan bizonyítékot, amely alátámasztotta volna azt az állítást, miszerint a kérelmező nem tudott volna

gondoskodni lányáról. Megjegyzi továbbá, hogy a gyermekvédelmi hatóság, amely mindkét szülőt meghallgatta, jelentésében nem tett ilyen állításokat, csupán azt javasolta, hogy a bíróság vegye figyelembe a gyermek mindenek felett álló érdekét (lásd a fenti 11. bekezdést). A Bíróság a hazai bíróságok határozataiban nem talált olyan indokolást, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy a hazai bíróságok kellően kivizsgálták volna (lásd a fent hivatkozott, *X kontra Lettország,* 102. és 106. bekezdések *in fine*) X azon kijelentéseit, melyek szerint a kérelmező nem képes gyermekéről gondoskodni (lásd fent 8. bekezdés *in fine*).

47. Annak ellenére, hogy nincs bizonyíték arra, hogy nem volt képes gondoskodni Y-ról, a hazai bíróságok korlátozták a kérelmező kapcsolatait a lányával. Ennek során legalább részben arra a tényre hivatkoztak, hogy mentális betegségben szenvedett (lásd fent, 13. és 16. bekezdés). Ugyanakkor nem adtak konkrét utalást arra, hogy ez a tény milyen veszélyt jelentett Y-ra.

48. A Bíróság foglalkozott azzal a ténnyel, hogy a hazai bíróságok rendelkezésére állt a pszichiátriai kórház levele arról, hogy a kérelmező folyamatosan szedte gyógyszereit, és hogy a közelmúltban nem szenvedett mentális betegsége által okozott pszichiátriai dekompenzációs epizódot (lásd fent, 15. és 16. bekezdés). Megjegyzi továbbá, hogy a gyermekvédelmi hatóság megállapította, hogy Y-nak kötődése alakult ki életében az összes felnőtthöz, beleértve a kérelmezőt is, és jelentésében nem említette a lányával szemben esetlegesen elkövetett bántalmazást (lásd fent 11. pont). Ezzel összefüggésben a Bíróság a hazai döntésekben nem talál olyan objektív elemet, amely alátámasztaná azokat az állításokat, amelyek szerint a kérelmező mentális rendellenességei fenyegetést jelentenének gyermeke számára.

49. Ennél is fontosabb, hogy a Bíróság nem látja, hogy a kérelmező milyen bizonyítékokkal szolgálhatott volna a hazai bíróságok számára annak bizonyítására, hogy mentális állapota nem jelent veszélyt lánya biztonságára (lásd *Kocherov és Sergeyeva v. Oroszország*, 16899/13 sz., 111. bek., 2016. március 29. *mutatis mutandis*).

50. E tekintetben a Bíróság megismétli, hogy nem javasolja, hogy saját értékelése helyettesítse a hazai bíróságok értékelését (lásd a fenti 42. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A konkrét helyzet értékelésének feladata elsősorban az alperes állam nemzeti hatóságainak feladata, amelyeknek *inter alia* közvetlen kapcsolatuk van az érdekelt felekkel. A Bíróság azonban nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a kérelmező mentális egészségi állapotának értékelése során a bíróságok nem támaszkodtak egyetlen friss szakértői értékelésre sem.

51. Míg általában a hazai hatóságok feladata eldönteni a szakértői jelentések szükségességét (lásd a fent hivatkozott *Strand Lobben* 223. § *mutatis mutandis*), a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a felperes mentális állapotát érintő ilyen jelentések hiánya a bíróságok vizsgálatakor,

lényegesen korlátozta gondozási képességeinek, kiszolgáltatottságának és mentális állapotának ténybeli megítélését a tényállás idején.

52. Ezenkívül a Bíróság nem talál olyan elemeket a hazai bíróságok döntéseiben, amelyek megmagyaráznák, hogy ezek a bíróságok miként állapították meg vagy értékelték a gyermek legfőbb érdekeit. Például: elismerve, hogy a szülők közötti helyzet feszült volt abban az időben (lásd fent 16. pont), a hazai bíróságok nem tulajdonítottak különös jelentőséget ennek az elemnek a kapcsolattartás ütemezésének megállapításakor. Ezért nem világos, hogy a bíróságok megfontolták-e és megpróbálták-e enyhíteni a gyermek esetleges szorongását, ha apjával csak mindkét szülője jelenlétében lépett kapcsolatba, azok folyamatos konfliktusainak ellenére. A Bíróság nem talál olyan érvet a belföldi döntésekben, amelyek szerint az ilyen kapcsolattartási megállapodás előnyt jelentene a gyermek számára. A felperes beadványai megerősítették, hogy a kapcsolattartás az apa és a gyermek közötti érdemi eszmecsere helyett a felnőttek közötti vitákkal zárult (lásd fent 37. bek.).

53. Ezenkívül a Bíróság nem talál semmilyen jelzést arra nézve, hogy a bíróságok kellően kivizsgálták volna azokat az állításokat, melyek szerint a gyermek apjától szenvedett (lásd fent 12. pont). Megjegyzi, hogy Y-t a bíró zárt ülésen hallgatta meg, anélkül, hogy a gyermekvédelmi hatóság pszichológus szakértője jelen lett volna. A bírósági határozatokból nem derül ki, hogy a gyermek, apjának negatív magatartásával kapcsolatos állításai, mennyiben voltak hihetők, és ha hihetők voltak, a kapcsolattartási ütemterv hogyan vette volna figyelembe ezt a fenyegetést.

54. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy a nemzeti jog abszolút értelemben tiltja a fizikai büntetést, valamint a gyermekekkel való lealacsonyító vagy megalázó bánásmódot (lásd: *DMD kontra Románia*, 23022/13. sz., 21. bek., 2017. október 3.). Következésképpen úgy tűnik, hogy az Y-t fenyegető veszély felmérése - vagy annak hiánya - ellentétes a gyermekekkel szembeni családon belüli bántalmazás határozott tilalmával, és kétségessé teszi a döntéshozatali folyamatot.

55. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a hazai hatóságok nem vizsgáltak alternatív módokat, például a gyermekvédelmi hatóság bevonásával felügyelt kapcsolattartást. Ebben a tekintetben a Bíróság megismétli, hogy a gyermekvédelmi hatóság elsődleges feladata az érintett felek közötti kapcsolattartás és a megoldásokról való tárgyalásaik megkönnyítése a gyermek érdekeinek előmozdítása érdekében. Következésképpen a bíróságok bevonhatták volna a gyermekvédelmi hatóságot az eljárásba (lásd ezzel szemben *SS kontra Szlovénia* fent hivatkozott 91. §).

56. A Bíróság megállapítja, hogy a hazai bíróságok a gyermekek jogaival kapcsolatos ügyekben szükséges gyorsasággal jártak el (lásd: *Eberhard és M. kontra Szlovénia,* 8673/05 és 9733/05 sz., 127. bek., 2009. december 1. *mutatis mutandis*) és *Ignaccolo-Zenide kontra Románia*, 31679/96 sz., 102. bek., EJEB 2000-I): az ideiglenes eljárás 2018. július

30-án kezdődött és három és fél hónappal később, 2018. november 15-én ért véget (lásd fent 7. és 16. szakasz). Az eljárás gyorsaságának azonban nem szabad az összes releváns bizonyíték bíróság általi értékelésének rovására mennie.

57. A fentiek fényében a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott 2018. november 15-i határozathoz vezető döntéshozatali folyamat (lásd fent 16. pont) nem azért folyt, hogy biztosítsák a kérelmező jelenlegi egészségi állapotának megfelelő értékelését és hogy minden véleményt és érdeket kellően figyelembe vegyenek (lásd fent 42. pont, és *mutatis mutandis* *Strand Lobben*, 225. bek. és *X kontra* Lettország 119. bek., mindkettő fentebb idézve). A Bíróság tehát nem elégedett azzal, hogy az említett eljárást a beavatkozás súlyosságával és a szóban forgó érdekek súlyával arányos garanciák kísérték volna.

58. Ezen okokból a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező tekintetében megsértették az Egyezmény 8. cikkét.

II. AZ EGYEZMÉNY 14. CIKKÉNEK MEGSÉRTÉSE A 8. CIKKEL KAPCSOLATBAN

59. A kérelmező azt panaszolta, hogy gyermekével való kapcsolattartási jogaiban egészségi állapota, nevezetesen mentális betegsége miatt hátrányos megkülönböztetés érte. Az Egyezmény 8. cikkével együttesen értelmezett 14. cikkére épített, amelyre lényegében hivatkozott is. A 14. cikk így szól:

> "A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani."

A. Elfogadhatóság

60. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az egyezmény 14. cikke kiegészíti az egyezmény és az ahhoz csatolt jegyzőkönyvek egyéb érdemi rendelkezéseit. A 14. cikknek nincs önálló értelme, mivel csak az általa biztosított „jogok és szabadságok gyakorlására" vonatkozik. Annak ellenére, hogy a 14. cikk alkalmazása nem feltételezi e rendelkezések megsértését – és ennyiben önálló –, alkalmazásának csak akkor lehet helye, ha a szóban forgó tények az Egyezmény egy vagy több egyéb rendelkezésének hatálya alá tartoznak. A hátrányos megkülönböztetésnek a 14. cikkben foglalt tilalma tehát túlmutat azon jogok és szabadságok gyakorlásán, amelyeket az Egyezmény és az ahhoz csatolt jegyzőkönyvek megkövetelnek, hogy minden állam garantáljon. Ez vonatkozik azokra a további jogokra is, amelyek az Egyezmény bármely cikkének általános hatálya alá tartoznak, és amelyeknek biztosítását az állam önként vállalta (lásd sok más hatóság mellett a *Molla Sali kontra Görögország* [GC] 20452/14. sz., 123. bek., 2018. december 19., további hivatkozásokkal).

61. A Bíróság megállapította, hogy a kérelmező lányával való kapcsolatát korlátozó belföldi határozatok családi életének tiszteletben tartásához való, 8. cikk első bekezdése szerinti jogának megsértését jelentették (lásd fent 43. pont). Ebből következik, hogy a jelen esetben az Egyezmény 8. cikkével összefüggésben értelmezett 14. cikk alkalmazható.

62. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy ez a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan, sem nem elfogadhatatlan az Egyezmény 35. cikkében felsorolt egyéb okok miatt. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

B. Érdemesség

1. *A felek észrevételei*

(a) **A kérelmező**

63. A kérelmező azzal érvelt, hogy kedvezőtlenebb helyzetbe került, mint egy mentális betegséggel nem rendelkező személy. Állapota miatt úgy ítélték meg, hogy gyermeke számára eredendő veszélyt jelent, anélkül, hogy értékelték volna a konkrét helyzetet, betegségének vagy tüneteinek alakulását.

(b) **A kormány**

64. A kormány főként azzal érvelt, hogy a hazai bíróságok nem bántak a kérelmezővel más személyektől – beleértve a feleségét – eltérően. Mindkét szülőnek, a gyermek nevelésére való mentális képességeit felmérték. A legfőbb okok, amelyek miatt a bíróságok a kérelmező gyermekkel való kapcsolatát korlátozták, a gyermek érdekei voltak, figyelembe véve a kérelmező érzelmi állapotát, a feleségével szembeni fizikai és pszichológiai agresszivitását, kiegyensúlyozatlan viselkedését és a válási eljárás által okozott konfliktusos környezetet.

2. *A Bíróság értékelése*

(a) **Általános elvek**

65. Az egyezmény 14. cikkében megállapított vonatkozó alapelveket a közelmúltban megismételték a *Molla Sali*-ügyben (lásd fent, 133–137 bekezdések):

> “133. Annak érdekében, hogy egy kérdés a 14. cikk alapján felmerüljön, analóg vagy relevánsan hasonló helyzetben lévő személyekkel való bánásmódban kell lennie eltérésnek (lásd sok más hatóság mellett: *Konstantin Markin kontra Oroszország* [GC], 30078/06. sz., 125. bek., EJEB 2012; *X és társai kontra Ausztria* [GC], 19010/07 sz., 98. bek., EJEB 2013; *Khamtokhu és Aksenchik kontra Oroszország* [GC], 60367/08 sz. és 961/11 sz., 64. bek. 2017. január 24. és *Fábián* [*kontra Magyarország* [GC], 78117/13. sz., 2017. szeptember 5.], 113. bek.). Más szavakkal, az analóg helyzet megmutatásánál nem követelmény, hogy az összehasonlítandó csoportok azonosak legyenek.

134. Mindazonáltal nem minden eltérő bánásmód jelenti a 14. cikk megsértését. A 14. cikk értelmében csak azonosítható tulajdonságon vagy „státuson” alapuló bánásmódbeli különbségek jelenthetnek diszkriminációt (lásd *Fábián*, idézve fent 113. bek. és az abban szereplő hivatkozások). Ebben az összefüggésben a Bíróság megismétli, hogy az „egyéb státus” szavak, ítélkezési gyakorlatában általában tág értelmet kaptak (lásd: *Carson és társai* [*kontra Egyesült Királyság* [GC], 42184/05. sz., EJEB, 2010]., 70. bek.), és értelmezésük nem korlátozódott a személyes jellegzetességekre abban az értelemben, hogy veleszületettek vagy eredendők (lásd: *Clift kontra Egyesült Királyság*, 7205/07. sz., 56–59. bek., 2010. július 13.) Például a diszkrimináció kérdése olyan esetekben merült fel, amikor a kérelmezők státusát, amely a megkülönböztető bánásmód állítólagos alapja volt, családi helyzetükhöz, például gyermekeik elhelyezéséhez viszonyítva határozták meg (lásd: *Efe kontra Ausztria*, 9134/06 sz., 48. bek., 2013. január 8.). Így az általa védeni kívánt jogok céljának és természetének fényében következik, hogy az Egyezmény 14. cikke azokra az esetekre is kiterjed, amelyekben az egyént más személy jogállása vagy védett tulajdonságai alapján kevésbé kedvezően kezelik (lásd: *Guberina kontra Horvátország*, 23682/13. sz., 78. bek., EJEB 2016. és *Škorjanec kontra Horvátország*, 25536/14. sz., 55. bek., 2017. március 28. és *Weller kontra Magyarország*, (44399/05 sz., 37. bek., 2009. március 31.).

135. A Bíróság azt is megismétli, hogy az egyezmény által garantált jogok és szabadságok gyakorlása során a 14. cikk védelmet nyújt a hasonló helyzetben lévő személyekkel való, objektív és ésszerű indoklás nélküli, eltérő bánásmóddal szemben. A 14. cikk alkalmazásában az eltérő bánásmód diszkriminatív, ha „nincs objektív és ésszerű indoka”, vagyis ha nem „legitim célt” követ, vagy ha nincs „ésszerű arányossági viszony” az alkalmazott eszközök és a megvalósítani kívánt cél között (lásd *Fabris* [*kontra Franciaország* [GC], 16574/08. sz., ECHR 2013 (kivonatok)], 56. bek.).

136. A Szerződő Államok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek annak megítélésében, hogy az egyébként hasonló helyzetekben mutatkozó különbségek indokolják-e az eltérő bánásmódot és milyen mértékben. Ennek a mérlegelésnek a köre a körülményektől, a tématól és annak hátterétől függően változik (lásd: *Stummer kontra Ausztria*[GC], 37452/02. sz., 88. bek., EJEB, 2011).

137. Ami az egyezmény 14. cikkével kapcsolatos bizonyítási terhet illeti, a Bíróság kimondta, hogy ha a kérelmező bizonyítja az eltérő bánásmódot, a kormánynak kell bizonyítania, hogy ez utóbbi indokolt volt (lásd: *Khamtokhu és Aksenchik*, a fent hivatkozott ítélet 65. pontja; *Vallianatos és társai kontra Görögország*[GC], 29381/09 sz. és 32684/09 sz., 85. bek., EJEB 2013 (kivonatok), valamint *DH és társai kontra Cseh Köztársaság* [GC], 57325/00 sz., 177. bek., [EJEB 2007-IV]).”

66. Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy az egyén egészségi állapota miatti különbségtételt – akár fogyatékosságként, akár annak egy formájaként – az egyezmény 14. cikkének szövegében az „egyéb státus” kifejezésnek kell lefednie (lásd: *mutatis mutandis*, *Kiyutin kontra Oroszország*, 2700/10 sz., 57. bek., EJEB, 2011, valamint *Guberina* fent idézett ítélet, 76. bek, további hivatkozásokkal, és *Çam kontra Törökország*, 51500/08 sz., 69. bek., 2016. február 23.).

(b) **Ezen elvek alkalmazása a jelen ügyre**

67. A jelen ügy tényeire térve a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező mentális betegsége a lányával való kapcsolattartásról szóló mindkét hazai határozat indokolásában szerepelt (lásd a fenti 13. és 16. pontot).

68. Elöljáróban a Bíróság elismeri, hogy a mentális betegségek releváns tényezők lehetnek, amelyeket figyelembe kell venni a szülők gyermekük gondozására való képességének értékelésekor (lásd *mutatis mutandis*, *SS kontra Szlovénia* fent hivatkozott ítélet, 95. bek. és *K. és T. kontra Finnország* [GC], 25702/94. sz., 167. bek. EJEB 2001-VII.). Ezért az a tény, hogy a kérelmező mentális egészsége szerepel a bíróságok értékelésében, elvárható, és mint ilyen, nem vet fel kérdést az Egyezmény 14. cikke alapján. Ha azonban a mentális betegségre mint döntő elemre vagy akár mint egyebek között egy elemre támaszkodunk, az hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet, ha az eset sajátos körülményei között a mentális betegség nem befolyásolja a szülők képességét a gyermek gondozására. Jelen esetben, bár a kérelmező mentális betegsége nem az egyetlen elem volt, amelyet a bíróságok figyelembe vettek, a döntéshozatali eljárás minden szakaszában jelen volt (lásd a fenti 13. és 16. pontot).

69. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező mentális betegségének hatása kérelmének elbírálására megalapozott, és a fentieket figyelembe véve döntő tényező volt abban, hogy Y-nal való kapcsolatának korlátozására vezetett (lásd *mutatis mutandis*: és a szexuális irányultságon alapuló állítólagos hátrányos megkülönböztetés körében *EB kontra Franciaország* [GC], 43546/02. sz., 88–89. bek., 2008. január 22.).

70. A kérelmezőt ezért eltérő bánásmódban részesítették más, tőlük külön élő gyermekükkel kapcsolatba lépő szülővel szemben. Ez a különbség az ő mentális egészségi állapotán alapult, amelyet az „egyéb státus” fed le (lásd a fenti 66. bekezdést).

71. Ezenkívül a Bíróság megismétli, hogy a kérelmezőnek az egyezmény 8. cikke alapján benyújtott panaszának értékelésekor megállapította, hogy a gyermekével való kapcsolatát korlátozó hazai döntéseknek jogszerű céljuk volt, nevezetesen mások jogainak védelme (lásd: fenti 44. pont). Nem lát okot arra, hogy a 14. cikk összefüggésében másként döntsön.

72. Következésképpen meg kell még vizsgálni, hogy az eltérő bánásmód indokolt volt-e (lásd a fenti 65. pontban idézett ítélkezési gyakorlatot).

73. A szubszidiaritás elvének megfelelően a Bíróságnak nem feladata, hogy helyettesítse a hazai hatóságokat, és eldöntse, hogy a kérelmező mentális betegségei rontották-e Y gondozására való képességét. A Bíróságnak az Egyezmény alapján felül kell vizsgálnia a hatóságok mérlegelési jogkörük gyakorlása során hozott határozatait (lásd *mutatis mutandis K. és T. kontra* Finnország, fent hivatkozott 154. bek.). Más szavakkal, meg kell vizsgálnia, hogy a hazai hatóságok elegendő indokot szolgáltattak-e ahhoz, hogy a kérelmező mentális betegségét értékelésükben figyelembe vegyék.

74. Az egyezmény 8. cikke alapján felhozott panasz vizsgálata során a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező mentális betegségére való hivatkozást nem kísérte a jelenlegi állapotának valódi hazai értékelése (lásd a fenti 57. pontot). Valójában a hazai bíróságok határozataiban semmi nem utal olyasmire, ami jelezné a Bíróság számára a kérelmezőnek, gyermekére jelentett állítólagos kockázatát. Y-nal szembeni negatív viselkedésére vonatkozó állítások valódi értékelése sem történt meg (lásd a fenti 53–54. bekezdést). A Bíróság nem vonhatja le azt a következtetést, hogy a kérelmező mentális betegsége miatt fenyegetést jelentett, az eset konkrét körülményeinek és a családi helyzet további mérlegelése nélkül. Ebben a tekintetben az ügy eltér a Bíróság által az *SS kontra Szlovénia* esetben vizsgált helyzettől, ahol a kérelmező szülői jogait nem pszichiátriai diagnózisa alapján, hanem a gyermek gondozásának ebből következő képtelensége miatt szüntették meg, amelyet az eljárás során készített összes szakértői jelentés megerősített (lásd *SS kontra Szlovénia* fent hivatkozott 99. és 108. bekezdést, valamint a fenti 46. pontot).

75. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megjegyzi azt is, hogy a nemzeti jogszabályok elismerik a mentális zavarokkal küzdő személyek magánélethez és minden polgári jogának szabad gyakorláshoz való jogát (lásd a fenti 25. pontot). Ezenkívül a CRPD, amelynek az alperes állam részes fele, a fogyatékossággal élő személyeket a jogok teljes körű alanyaként és jogtulajdonosként ismeri el (lásd a fenti 30. és 32. bekezdést). Ez vonatkozik minden mentális betegségben szenvedő emberre is.

76. A Bíróság megállapítja, hogy a nemzetközi közösség folyamatosan törekedett a mentális betegségekben és mentális fogyatékossággal élő személyek jogainak jobb és koherensebb védelmére. A nemzetközi normák és ajánlások (lásd a fenti 27–34. bekezdéseket) ösztönzik az értelmi fogyatékossággal élő személyek egyenlőségének, méltóságának és esélyegyenlőségének tiszteletben tartását. Különösen fontos a jelen ügy tényállása szempontjából, hogy az elmebetegeknek az államtól megfelelő segítséget kell kapniuk gyermeknevelési feladataik ellátása során, és a gyermekeket nem szabad elválasztani szüleiktől az ügy illetékes hatóságok által lefolytatott, megfelelő jogi felülvizsgálata nélkül. (lásd a fenti 30. pontot).

77. A saját ítélkezési gyakorlatában a Bíróság azt is elismerte, hogy az elmebetegek egy kiszolgáltatott csoportot képviseltek, amelynek jogai különös figyelmet igényeltek az állami hatóságok részéről (lásd a fenti 41. pontot, valamint a *B. kontra Románia (2. sz.)*), 1285/03 sz., 86. és 114. bekezdéseket, 2013. február 19., és a fent hivatkozott *SS kontra* Szlovénia, 84, bek.).

78. A Bíróság megismétli, hogy megállapította, hogy a hazai bíróságok nem értékelték megfelelően a kérelmező mentális egészségi állapotát (lásd a fenti 57. pontot). Ezenkívül a Bíróság a hazai határozatokban nem talál olyan elemet, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy a kérelmező

mentális egészségi állapota releváns kérdés volt-e, melyet mérlegeltek (lásd a fenti 47. pontot). Ebben a tekintetben és a szubszidiaritás elvének ellenére (lásd a fenti 73. pontot) a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az a tény, hogy a kérelmező mentális betegségben szenvedett, önmagában nem igazolhatja a gyermekeivel kapcsolatba lépő többi szülőétől való eltérő bánásmódot. A Bíróság különösen megjegyzi, hogy a belföldi döntések meghozatalakor a kérelmező rendszeresen szedte gyógyszerét, és az előző két évben nem voltak betegsége által okozott pszichiátriai dekompenzációs epizódjai, (lásd a fenti 15. pontot). Ennélfogva a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező gyermekével való kapcsolatának korlátozásával a hazai bíróságok megkülönböztetést tettek mentális egészségi állapota alapján, amelyhez nem szolgáltattak releváns és elegendő indokolást.

79. Ilyen körülmények között a Bíróság elfogadhatja, hogy a megkülönböztetés *prima facie* esete megállapításra került. Ezután az alperes államra hárul annak terhe, hogy elutasítsa a *prima facie* eset alapját, vagy indokolja azt. Az alperes államnak meggyőzően be kell mutatnia azt is, hogy az eltérő bánásmód nem volt diszkriminatív, vagyis hogy a kérelmező gyermekével való kapcsolatát nem diszkriminatív okok miatt korlátozták, hanem mentális betegsége ténylegesen rontotta lányáról való gondoskodásának képességét, vagy hogy ezen korlátozásnak más ésszerű indoka volt. Figyelembe véve különösen a tények sajátosságait és az ilyen típusú ügyekben felhozott állítások jellegét, a gyakorlatban rendkívül nehéz lenne a kérelmezőnek bizonyítania a hátrányos megkülönböztetést a bizonyítási teher ilyen áthárítása nélkül (lásd *mutatis mutandis*, fent hivatkozott DH és társai kontra Cseh Köztársaság, 189. bek).

80. A fenti megfontolásokra tekintettel a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy az alperes állam nem hozott fel olyan meggyőző indokokat, amelyek cáfolnák a felperessel szembeni mentális egészségi állapoton alapuló hátrányos megkülönböztetés vélelmét (lásd a fenti 64. pontot).

81. Ennek megfelelően megsértették az Egyezmény 8. cikkével összefüggésben értelmezett 14. cikkét.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

82. Az egyezmény 41. cikke előírja:

> "Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek."

A. Kár

83. A kérelmező 25 000 eurót (EUR) követelt nem vagyoni kárként.

84. A kormány az igényt túlzottnak tartotta, és azzal érvelt, hogy a jogsértés megállapításának kellően igazságos elégtételt kell jelentenie.

85. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmezőnek nem vagyoni kárt kellett elszenvednie, amelyet nem lehet kizárólag a jogsértés megállapításával kompenzálni. Figyelembe véve a megállapított jogsértés jellegét és méltányos megítélését, a Bíróság 10 000 eurót ítél meg a felperesnek nem vagyoni kárként.

B. Költségek és kiadások

86. A felperes költségtérítési igényt nem terjesztett elő.

87. Következésképpen a Bíróságot nem kérik, hogy ezen a címen térítést ítéljen meg.

C. Késedelmi kamat

88. A Bíróság helyénvalónak tartja, hogy a késedelmi kamat mértéke az Európai Központi Bank, marginális hitelkamatán alapuljon, melyhez három százalékpontot hozzá kell adni.

A BÍRÓSÁG EZEN OKOKBÓL

1. A kérelmet egyhangúlag elfogadhatónak *nyilvánítja;*

2. Egyhangúlag *megállapítja,* hogy megsértették az egyezmény 8. cikkét*;*

3. Öt szavazattal kettő ellenében *megállapítja,* hogy megsértették az Egyezmény 8. cikkével összefüggésben értelmezett 14. cikkét;

4. Egyhangúlag *megállapítja,* hogy
   (a) az alperes államnak az egyezmény 44. cikkének (2) bekezdésével összhangban az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül 10 000 EUR-t (tízezer eurót) kell fizetnie a kérelmezőnek az esetleges felszámítható adókkal együtt, nem vagyoni kárként, az alperes állam pénznemére átszámítva az elszámolás napján érvényes árfolyamon;
   (b) hogy a fent említett három hónap lejártától az elszámolásig a fenti összeg után egyszerű kamatot kell fizetni az Európai Központi Bank nemteljesítési periódusban nyújtott hitelkamatlábának megfelelő kamatlábbal, plusz három százalékponttal;

5. *Elutasítja* a felperes igazságos elégtétel iránti kérelmének fennmaradó részét.

Készült angol nyelven, és írásban értesítve 2020. február 18-án, a Bíróság eljárási szabályzata 77. szabályának 2. és 3. bekezdése alapján.

Marialena Tsirli
Jegyző

Jon Fridrik Kjølbro
Elnök

Az egyezmény 45. cikkének 2. bekezdésével és a bírósági szabályzat 74. szabályának 2. bekezdésével összhangban Mourou-Vikström és Ravarani bírák különvéleménye az ítélethez csatolva.

JFK
MT

MOUROU-VIKSTRÖM ÉS RAVARANI BÍRÁK KÜLÖNVÉLEMÉNYE

Mivel az ítéletben rendelkezésre álló tényszerű információk alapján nem tudtunk elegendő elemet felismerni a hátrányos megkülönböztetés fennállásának megállapításához, kötelességünknek éreztük, hogy a 14. cikknek a 8. cikkel összefüggésben való megsértésének megállapítása ellen szavazzunk.